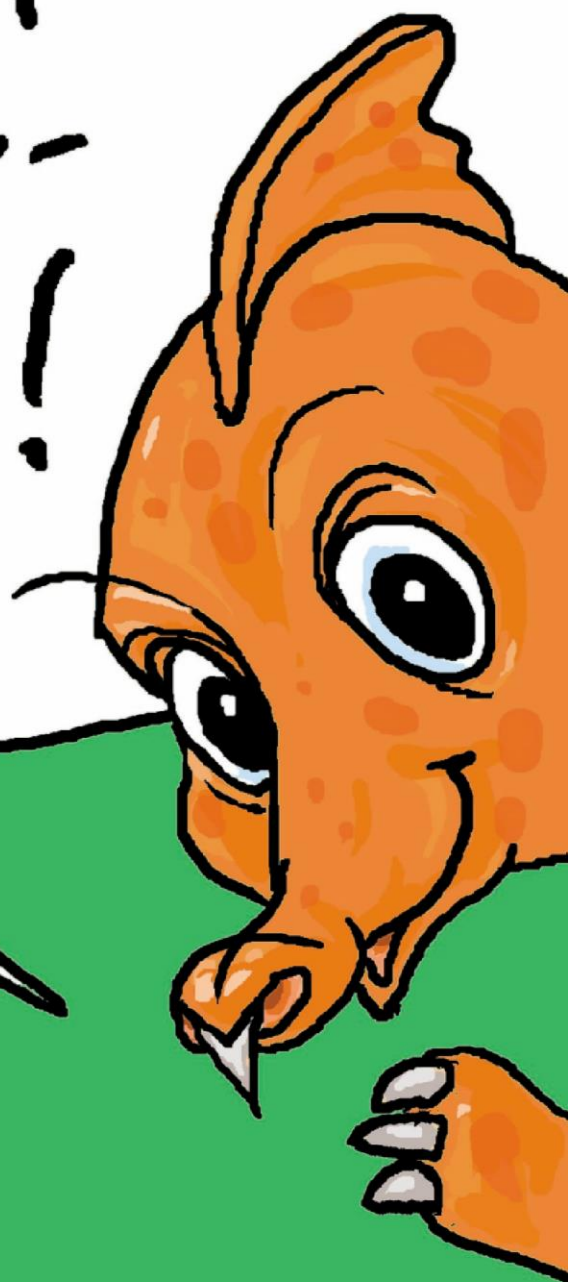

DET HÄR
ÄR DINA
RÄTTIG-
HETER!

För dig som arbetar med barn i åldrarna
5 till 9 år inom förskolan och skolan.

INNEHÅLL

1. VARFÖR ARBETA MED BARNKONVENTIONEN?	3
2. SAMLINGARNA	4
3. VERNISSAGE.....	10
4. FÖRSLAG PÅ INFORMATIONSBREV TILL FÖRÄLDRAR ELLER VÅRDNADSHAVARE	11
6. MÖNSTER TILL HANDDOCKA	12

Artikelnummer: I0056

Text: Ulla Iggsjö

Projektledare: Lena Rostock

Produktion och redigering: Anna-Carin Carlsson

Form: Annelie Rehnström

Rädda Barnen 2007

1. VARFÖR ARBETA MED BARNKONVENTIONEN?

Det här materialet är tänkt att vara en inspiration för dig som vill arbeta med häftet ”Det här är dina rättigheter” tillsammans med barn i åldrarna 5 till 9 år inom förskolan och skolan. Målet är att kunskapen om Barnkonventionen ska öka och att varje barn ska få arbeta med sina rättigheter på ett begripligt sätt.

”Det här är dina rättigheter” tar upp tio av de grundläggande artiklarna i Barnkonventionen och inspirationsmaterialet ger förslag på hur samlingar kring artiklarna kan utformas. Arbetet ger möjlighet att diskutera frågor som alla barns lika värde, respekt och tolerans. Hur ger vi barn möjlighet att uttrycka sin mening och påverka i frågor som berör dem? Hur kan vi arbeta mot våld, mobbning och diskriminering? Hur kan vi arbeta med mänskliga rättigheter och demokrati i vardagen?

Viktigt att föräldrarna vet vad som händer

Innan du och dina kollegor börjar arbeta med ”Det här är dina rättigheter” är det viktigt att informera föräldrar och vårdnadshavare om vad ni gör, se förslag på informationsbrev på sidan 11. Det är också bra om de kan bjudas in till en avslutande vernissage. Det är vuxna som måste ge Barnkonventionen en verklig innebörd och se till att den förverkligas i praktiken. Vissa värderingar som tidigare varit osynliga kan komma fram, vilket ställer krav på dig som pedagog.

Barnkonventionen grunden för Rädda Barnens arbete

Rädda Barnen arbetar för att innehållet i Barnkonventionen ska bli verklighet – i Sverige och runtom i världen. Barnkonventionen ger barn egna rättigheter och betonar varje barns rätt att få sina grundläggande behov tillgodosedda, att de skyddas mot utnyttjande och diskriminering samt att de får uttrycka sin mening och bli respekterade. Rädda Barnen arbetar bland annat genom fortbildning för förskoleoch skolpersonal. Förutom ”Det här är dina rättigheter” finns ”Barnrättsveckan” som är en metod och ett undervisningsmaterial för alla skolstadier. Det kan användas för att öka kunskapen om Barnkonventionen bland alla på skolan och för att starta ett samarbete där elever, skolpersonal och föräldrar tillsammans engagerar sig för att intentionerna i Barnkonventionen ska bli verklighet.

- Läs mer om Barnkonventionen på Rädda Barnens webbplats www.raddabarnen.se under fliken Om Barnkonventionen.

2. SAMLINGARNA

Att använda en handdocka (som man köper eller syr själv) är en bra idé för att skapa intresse. Sy din egen barnadrake, ett enkelt mönster finns längst bak i häftet. Med hjälp av handdockan kan du samtala och ställa frågor till barnen.

Använd första träffen till att introducera barnadraken. Först vid andra träffen delar du ut häftet ”Det här är dina rättigheter”.

I slutet av varje samling kan barnen få färglägga och skriva i sina häften. Samla in dem efter varje träff. Barnen får ta med häftet hem efter den avslutande vernissagen.

Under eller efter varje samling sätter du på väggen upp dagens rättighet skriven på ett stort papper. Obs! Det är mycket som ska få plats och visas på den avslutande vernissagen så använd inte för stora ark.

Samling 1: Första mötet med Barnadraken

Förberedelser

Köp eller sy en handdocka. Ta reda på varför ni i pedagoggruppen har de namn ni har och vilka namn som var vanliga när ni var barn. Fråga gärna barnens föräldrar vilka namn som är vanliga i deras hemländer, om de kommer från andra länder än Sverige. Ta med ett stort papper där barnen efter samlingens slut kan skriva förslag på ett nytt namn till barnadraken.

Samling

Introducera barnadraken och berätta att den just nu saknar ett namn. Samtala om hur man får ett namn och vilka namn ni och barnen har. Alla barnen får berätta vad de heter.

Övergång till nästa samling

Barnadraken ber barnen att till nästa gång ge förslag på ett namn som den kan kallas eftersom den har rätt till ett namn. Barnen får också i uppdrag att fråga sina föräldrar om sina egna namn – varför de fick just dem och om namnet betyder något speciellt.

Samling 2: Varje barn har rätt till ett eget namn

Förberedelser

Ta reda på hur dop och andra namngivningsceremonier kan gå till. Vad står det för, kan det vara olika osv.?

Förbered en ”namnfest” = dop av barnadraken. Gör i ordning en papperslapp till varje barn med texten ”Alla barn är lika mycket värda”.

Samling

- Barnen berättar om sina namn för barnadraken – varför de fick just de namnen och om de betyder något speciellt.
- Gå igenom barnens namnförslag på barnadraken och utse tillsammans ett namn.
- Ha en namnfest för barnadraken.
- Dela ut häftet och berätta hur du kommer att arbeta med det. Berätta om Barnkonventionen: varför den finns och vad som står i den. Att den handlar om hur barn och unga ska vara mot varandra, hur vuxna ska vara mot barn och vad vuxna har att tänka på och rätta sig efter så att det blir så bra som möjligt för alla barn.
- Låt barnen skriva in barnadrakens och sitt eget namn i häftet och färglägga sidorna.

Övergång till nästa samling

Barnadraken delar ut en lapp till barnen med texten ”Alla barn är lika mycket värda” och undrar vad människorna tror att det betyder. Barnadraken ber barnen att till nästa gång fundera på det och visa papperslappen för alla de känner och fråga vad de tror att det betyder.

Samling 3: Alla barn är lika mycket värda

Förberedelser

Ta fram exempel på likheter och olikheter. Hur ser det ut i verkligheten? Är vuxna också lika eller olika? Förbered samtal kring alla barns lika värde. Finns det andra modersmål än svenska i barngruppen? Hur säger man dagens rättighet på andra språk? Ta fram sagoböcker/böcker med annat språk än svenska, för att tala om och berätta om olika kulturer. Ta fram material för att kunna göra ett gemensamt collage att sätta på väggen.

Samling

- Tala om alla barns lika värde trots olikheter.
- Diskutera vilka reaktioner barnen fått när de visat papperslappen de fick förra gången.
- Gör ett collage på temat Barn i världen.

Övergång till nästa samling

Barnadraken ber barnen att nästa gång berätta om sin familj och ta med sig något hemifrån som betyder något speciellt för dem. Det kan vara ett foto eller en sak.

Samling 4: Jag har rätt till en familj

Förberedelser

Ta reda på hur barnens familjer ser ut för att kunna möta eller stödja varje barn. Räknas släkten in i familjen? Kan det se olika ut? Olika kulturer?

Samling

- Alla barn får berätta för barnadraken hur deras familj ser ut. De visar vad de tagit med sig (foto eller en sak från hemmet) och berättar varför.
- Alla får rita en teckning av sin familj som sedan sparas till vernissagen.

Övergång till nästa samling

Barnadraken räknar eller ber barnen räkna hur många som finns i deras familjer och ”kommer på” att räkna ju är en sak som alla barn har rätt att lära sig i skolan.

Samling 5: Jag har rätt att lära mig saker i förskolan och i skolan

Förberedelser

Fundera på vad man kan lära sig i förskolan och skolan. Vad kommer du ihåg från din egen förskole- och skoltid som du kan berätta för barnen? Får alla barn gå i skolan, ser det olika ut i världen? Skriv dagens rättighet på ett stort papper som barnadraken tar fram och visar barnen och sedan sätter på väggen.

Samling

- Fråga barnen vad de tycker är roligast att lära sig och uppmuntra dem att lära varandra saker som de är bra på.
- Hur var det förr?
- Prata om hur det ser ut runtom i världen, att många barn inte får gå i skolan.
- När barnen färglägger sidorna i häftet kan de skriva till bokstäver och siffror de kan.

Övergång till nästa samling

Barnadraken frågar några av barnen vem som följer dem till förskolan/skolan. ”Alla barn har föräldrar, det har drakar också! Och nästa gång jag kommer till er ska jag berätta om att alla drakar och barn har rätt att träffa sina föräldrar. Nu ska jag resa till min pappa som bor i ... (annan stad eller annat land).”

Samling 6: Jag har rätt att träffa mina föräldrar

Förberedelser

Tänk ut vad barnadraken ska berätta om sina föräldrar som är skilda eller ... Ta reda på hur barnens familjer ser ut för att kunna möta eller stödja varje barn.

Samling

Berätta om barnadrakens familj och om barnadrakens och alla barns rätt till båda sina föräldrar. ”De får gärna vara skilda men de ska vara sams.” Fråga om det är något av barnen som har två hem och två sängar.

Övergång till nästa samling

Barnadraken tar upp att det är viktigt – och en rättighet – för varje barn att få säga vad man tycker och tänker hemma. ”Frågar dina föräldrar dig vad du tycker om olika saker? Får du vara med och säga hur du vill ha det hemma och vad du vill göra? Det ska vi tala om nästa gång vi ses.”

Samling 7: Jag har rätt att säga vad jag tycker

Förberedelser

Tänk ut på vilket sätt barnen ska kunna säga vad de tycker: talarstol, ordförande, öva att vänta på sin tur, öva att lyssna osv. Skriv dagens rättighet på ett stort papper som du tar fram under samlingen och visar barnen och barnadraken och sedan sätter på väggen.

Samling

- Alla barnen får i tur och ordning säga vad de tycker utan att bli avbrutna.
- Prata med barnen om hur det kändes att säga vad man tyckte. Är det så att om man säger det man tycker så får man som man vill? Om man tycker olika, hur gör man då? Kan någon tvinga mig att göra saker jag inte vill?
- Tala med barnen om vad som händer på bilden i häftet. Ser de barnadraken? Gissa vad barnadraken hjälper pojken att göra. Vad händer på bilden?

Övergång till nästa samling

Barnadraken börjar hosta och känner sig lite hängig. Håller kanske på att bli sjuk. ”Oj, nu måste jag hem och lägga mig så jag blir bra till nästa gång jag ska komma hit till er.”

Samling 8: Jag har rätt att få hjälp när jag är sjuk

Förberedelser

Fundera över egna erfarenheter och minnen från när du var liten och var sjuk. Om det är möjligt försök få någon från skolhälsovården eller annan vårdpersonal (kanske någon förälder) att besöka er och berätta om sitt arbete.

Samling

- Titta på bilden i häftet och samtala om hur det känns när man är sjuk. Att man ska ringa 112 om ... att man talar om sitt namn, ålder och adress osv.
- Berätta för barnen och barnadraken om dina egna erfarenheter.
- En sjuksköterska eller annan vårdpersonal kan berätta om sjukdomar och om sitt arbete.

Övergång till nästa samling

Barnadraken: ”Ibland när jag är sjuk blir jag trött och lite ledsen.

Jag kan också bli ledsen om någon retar eller slår mig. Blir ni det också?

Nästa gång ska vi tala om att ingen har rätt att reta mig eller slå mig.”

Samling 9: Ingen får reta mig eller slå mig

Förberedelser

Förbered för rollspel med till exempel dockteater som handlar om hur det känns att bli retad och visa hur man istället kan vara en bra kompis. Förbered för en ”Trivsellista”.

Samling

- Visa bilden i häftet och prata om hur det känns när någon är dum mot en. Att ingen har rätt att retas eller slåss. Och att vi kan hjälpa och trösta varandra om det händer.
- Gör ett rollspel. Till exempel dockteater eller ...
- Berätta vad som gäller på er förskola eller skola om någon blir retad – vad ska man göra? Vem ska man gå till?
- Tala om hur ni tillsammans – barn, barnadraken och pedagoger – vill ha det. Gå igenom/gör en trivsel-lista som alla hjälps åt att skriva och att sedan följa. Sätt upp på väggen.

Övergång till nästa samling

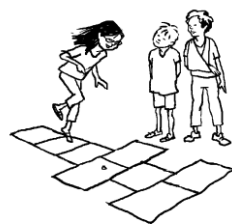
Barnadraken säger ”Vet ni vad som är roligt och gör mig glad? Jo, att leka förstås, och oj vad mycket man kan leka. Nästa gång vi ses kan vi väl leka och hitta på saker som är skojiga.”

Samling 10: Jag har rätt att leka och att vila

Förberedelser

Vilka lekar tyckte du om när du var liten? Leker man samma lekar över hela världen? Kan någon förälder, eventuellt med ursprung från annat land eller kanske moreller farföräldrar komma och berätta om deras lekar när de var små?

Förbered en lek som du kommit överens med barnen att leka tillsammans med draken när den kommer på besök. Ta reda på hur många timmar man behöver vila och sova när man är barn och när man är vuxen. Skriv en papperslapp till varje barn med texten ”Jag har rätt att känna mig trygg och må bra”.

Samlingen

- Berätta om vilka lekar du lekte förr i tiden. Eventuellt kan en inbjuden gäst berätta och leka lekar. Lek!
- Pusta ut efter leken och fundera över varför man måste vila ibland.
- Barnadraken säger ”Ibland blir jag så trött att jag blir sur och grinig. Blir ni det någon gång?” Frågar sedan pedagogen som berättar att både vuxna och barn behöver vila, sova osv. ...

Övergång till nästa samling

Barnadraken säger: ”Jag vet en rättighet till som alla barn har. Jag har rätt att känna mig trygg och må bra. Jag undrar vad människorna tror att det betyder?” Barnadraken ber barnen att till nästa gång fundera på det och att visa papperslappen för alla de känner och fråga vad de tror att det betyder.

Samling 11: Jag har rätt att känna mig trygg och må bra

Förberedelser

Vad är viktigt för att du ska känna dig trygg och för att du ska må bra? Kan det vara olika för barn och vuxna i världen?

Samlingen

- Barnen berättar för Barnadraken om vilka reaktioner de fått när de visat papperslappen de fick förra gången.
- Hjälp barnen att fundera över hur det känns när man är trygg och mår bra och ge exempel.

Övergång till nästa samling

Barnadraken: ”Det är bra att känna till sina rättigheter. Jag har ett förslag: att till nästa gång vi ses så bjuder vi hit alla föräldrar och syskon, ja alla vi känner, att komma till en vernissage, en utställning. Tänk om vi kan visa och lära alla vi känner om barnens egna rättigheter. Visst skulle det vara bra?!”

3. VERNISSAGE

Alla barn gör sin egen inbjudan till föräldrar, syskon och andra släktingar. Under vernissagen får föräldrarna titta i barnens häften och på övrigt material som barnen tagit fram under samlingarna (collage, familjeporträtt) samt de stora papperen där rättigheterna står. Använd barnadraken under vernissagen. Efter vernissagen får barnen ta med sig sina häften hem.

Dela gärna ut ”Kort om Barnkonventionen” under vernissagen. De finns att beställa hos Rädda Barnen. Föreslå gärna ett föräldra-/anhörigmöte med tema Barnkonventionen. Kanske finns några föräldrar som kan arrangera mötet?

4. FÖRSLAG PÅ INFORMATIONSBREV TILL FÖRÄLDRAR ELLER VÅRDNADSHAVARE

Till dig som är förälder/vårdnadshavare

Hej!

Med start vecka kommer vi att arbeta med FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen. Vi ska använda oss av Rädda Barnens material "Det här är dina rättigheter" som tar upp tio av de grundläggande artiklarna i Barnkonventionen. Vår förhoppning är att kunskapen om Barnkonventionen ska öka och att varje barn ska få arbeta med sina rättigheter på ett begripligt sätt. Vårt arbete tillsammans med barnen ger oss möjlighet att diskutera frågor som alla barns lika värde, respekt och tolerans. Hur ger vi barnen möjlighet att uttrycka sin mening och påverka i frågor som berör dem? Hur kan vi arbeta mot våld, mobbning och diskriminering och hur vi kan arbeta med mänskliga rättigheter och demokrati i vardagen?

Det är av stor betydelse att du som förälder/vårdnadshavare känner till vårt arbete och är beredd att svara på funderingar och frågor som barnen tar med sig hem. Barnkonventionen ger barn egna rättigheter och betonar varje barns rätt att få sina grundläggande behov tillgodosedda, att de skyddas mot utnyttjande och diskriminering samt att de får uttrycka sin mening och bli respekterade. Det är vuxna som måste ge Barnkonventionen en verklig innebörd och se till att den förverkligas.

Som avslutning kommer vi att bjuda in till en vernissage där du/ni kommer att få ta del av vårt arbete tillsammans med barnen.

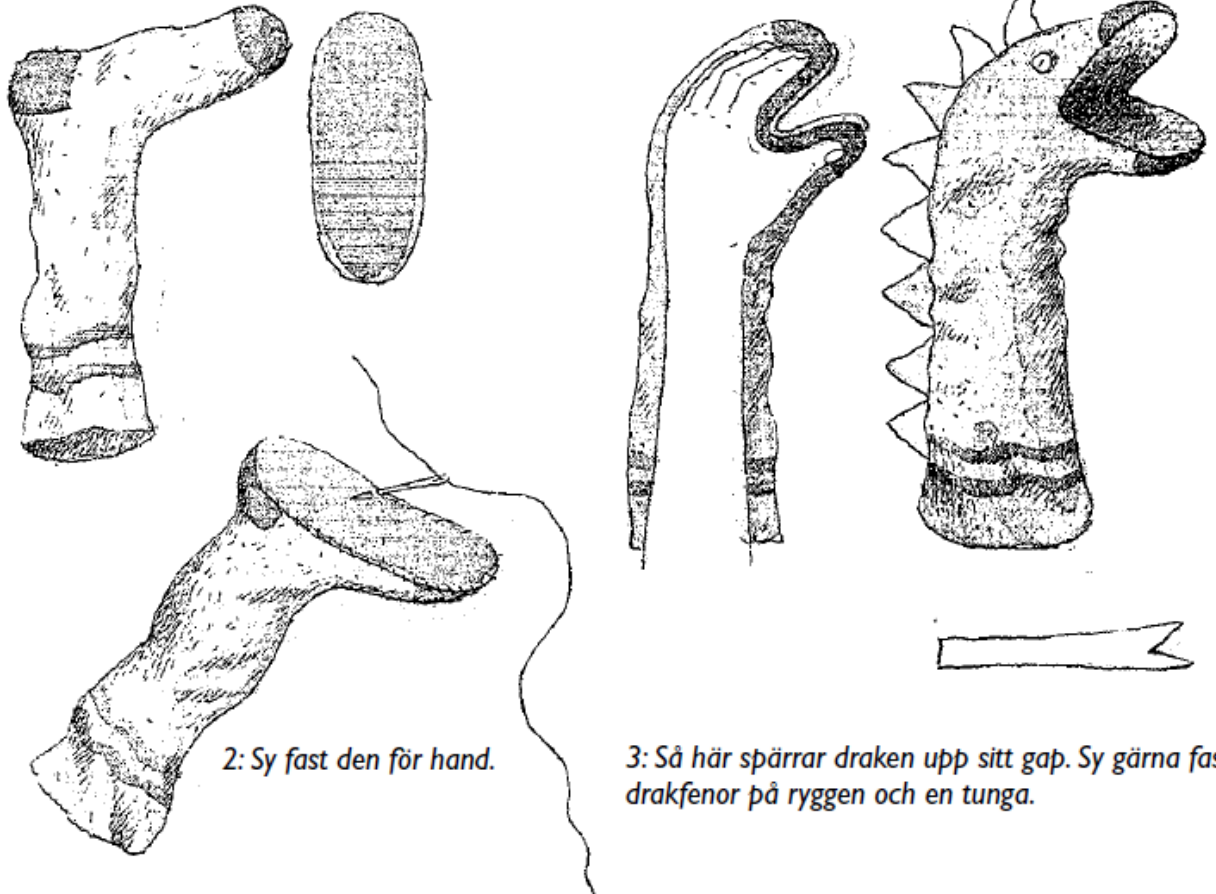
Hör gärna av er till oss om ni har frågor eller funderingar kring detta arbete.

Med vänlig hälsning

6.MÖNSTER TILL HANDDOCKA

Ett enkelt sätt att göra en handdrake är att använda en strumpa. Se till att materialet är så mjukt som möjligt. Du kan forma huvud och kropp som du vill, genom att använda vadd. Du kan också göra öron, tassar, svans eller tunga.

1: Klipp till en tygbit lika stor som strumpans fotsula.

2: Sy fast den för hand.

3: Så här spärrar draken upp sitt gap. Sy gärna fast drakfenor på ryggen och en tunga.

Mer tips på hur man gör handdockor finns i boken "Dockor och djur för lek och teater", Berghs förlag 1998.

ANTECKNINGAR

Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter. Vi väcker opinion och stöder barn i utsatta situationer – i Sverige och i världen.

Rädda Barnen

Save the Children Sweden

Rädda Barnen
107 88 Stockholm
Besöksadress: Landsvägen 39
Sundbyberg
Telefon: 08-698 90 00
Fax: 08-698 90 10
kundservice@rb.se
www.raddabarnen.se
Plus/bankgiro 90 2003-3